

РІШЕННЯ ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

07 листопада 2022 року Шевченківський районний суд м. Чернівці в складі:

головуючого судді - Яреми Л.В.
при секретарі - Худояровій А.В.,

розділяючи в порядку загального позовного провадження у відкритому судовому засіданні в залі суду м. Чернівці цивільну справу за позовом Кої Мартіна до Крюкової Ірини Олексandrівни, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Орган опіки і піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради, про визначення способу участі батька у вихованні дитини та спілкуванні та за зустрічним позовом Крюкової Ірини Олексandrівни до Кої Мартіна про визначення місця проживання спільної дитини, позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину,-

учасники справи:

представник позивача – Андроник Б.В.

представник відповідачки – Ниміджан Ю.В.

представник третьої особи - Голубяк П.І.

ВСТАНОВИВ:

Позивач Кої Мартін звернувся в суд із позовом до відповідачки Крюкової І.О., третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Орган опіки і піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради, про визначення способу участі батька у вихованні дитини та спілкуванні.

Обґрунтовуючи позовні вимоги тим, що з 23 серпня 2017 року він перебував у зареєстрованому шлюбі з відповідачкою. Від шлюбу у сторін є син - Крюков Едгар Мартінович, 06 липня 2018 року народження. Спільно мешкали в Данії. Оскільки стосунки між ними погіршились, припинили шлюбні відносини у 2018 році та відповідачка разом із сином переїхала проживати окремо, за своїм місцем реєстрації за адресою: м.Чернівці, вул. Н.Кобринської 4/4.

Вказує, що з моменту переїзду дружини він неодноразово намагався навідатись до сина, проте, відповідачка жодного разу не надала йому такої можливості. Відповідачка безпідставно, протиправно та необґрунтовано чинила і чинить перешкоди у їх із сином спілкуванні, не дозволяє йому, як батькові повноцінно бачитись з дитиною та забирати за місцем свого проживання, спілкуватись по телефону. У зв'язку із чим, вимушений був звертатись до ГУНП в Чернівецькій області та в орган опіки і піклування Чернівецької міської ради, однак останні ніяк не вплинули на дану ситуацію.

Зазначає також, що офіційно працевлаштований в Україні та має місце проживання в м. Чернівці в орендованій квартирі за адресою вул. Гончара 15/2, однак часто виїжджає на тимчасові заробітки за місцем проживання в Данію, характеризується позитивно, на обліку у психіатра не перебуває, до кримінальної відповідальності не притягувався, веде здоровий спосіб життя.

З метою досудового врегулювання спору звертався із заявою про визначення

²
способу участі у вихованні дитини та спілкуванні до служби у справах дітей Чернівецької міської ради, на підставі якої виконавчим комітетом Чернівецької міської було прийняте Рішення № 95/4 від 26.02.2019р. Разом із тим, ситуація не змінилася і він як і раніше не має змоги бачитись і спілкуватись із сином. Жодного разу не бачив власного сина.

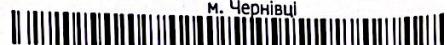
Вважає, що має рівні з матір'ю, обов'язки і права на вільне, необмежене спілкування, право приймати участь в обговоренні та прийнятті важливих рішень, що стосуються здоров'я, освіти та розвитку дитини, прагне організовувати прогулянки по місту, відвідувати парки, ігрові майданчики та інші культурно-масові заходи.

Не ухиляється від матеріального утримання свого сина та намагався надавати матеріальну допомогу в міру своїх фінансових можливостей та потреб дитини.

На його думку, перешкодження відповідачки спілкуватись із сином, створює загрозу для нормального психічного розвитку дитини і може привести до повної відсутності прихильності до тата, а застосування непедагогічних заходів виховання, налаштування проти батька штучним підтримом його авторитету та погрозами - до незворотніх негативних наслідків у його відносинах із сином. Вказує, що зважаючи на конфліктні стосунки між ним із відповідачкою, нормальнє повноцінне спілкування батька із сином в присутності матері неможливе і зашкодить інтересам дитини.

Просить суд зобов'язати Крюкову І.О. не чинити йому перешкод у спілкуванні з сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06 липня 2018 року народження, та визначити порядок спілкування з дитиною у такий спосіб: один раз на тиждень першої та третьої суботи кожного місяця з 10 год. 00 хв. до 19 год. 00 хв. без присутності матері дитини, за адресою проживання батька, шляхом передачі йому дитини, за місцем проживання дитини, з обов'язковим поверненням дитини матері за місцем її проживання, з можливістю систематичних побачень тата із сином наодинці під час сумісного відвідування парків, кіно, ігрових майданчиків та інших культурно-масових заходів; один раз на тиждень другої та четвертої неділі кожного місяця з 10 год. 00 хв. до 19 год. 00 хв. без присутності матері дитини, за адресою проживання батька, шляхом передачі йому дитини, за місцем проживання дитини, з обов'язковим поверненням дитини матері за місцем її проживання, з можливістю систематичних побачень тата з сином наодинці під час сумісного відвідування парків, кіно, ігрових майданчиків та інших культурно-масових заходів; за попередньою домовленістю з мамою дитини, два рази на тиждень в робочі дні, терміном не менше двох годин (з урахуванням графіку занять) для відвідування додаткових спортивних занять, з урахуванням режиму дня дитини; особисте спілкування з дитиною, без обмежень в часі, на перервах чи у вільний від занять час на території навчального закладу, який відвідує дитина; у день народження сина, 06 липня, кожного року з 10 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв. або з 15 год. 00 хв. до 20 год. 00 хв. за місцем проведення святкування або іншому узгодженному з відповідачкою місці, якщо святкування відбудуватиметься в інший час чи день; протягом 45 днів під час літніх канікул, та протягом 7 днів зимових канікул щорічно для спільногого відпочинку за попереднім, щонайменше за 14 календарних днів, узгодженням з відповідачкою конкретно визначеному періоді та місці перебування, в тому числі закордоном; у святкові дні (Новий рік, Різдво Христове, Пасха, День Конституції України, День Незалежності України) терміном не менше трьох годин з правом забирати дитину за місцем проживання батька; необмежене спілкування з дитиною особисто засобами телефонного, поштового, електронного та іншого зв'язку, що не передбачають безпосередньо фізичного спілкування між батьком та сином. Також, просить зобов'язати відповідачку за два дні до його зустрічі із сином, відповідно до графіку, надавати точну інформацію щодо: фактичного місця навчання, проживання, перебування дитини, а у разі настання будь-яких змін, повідомляти його про це особисто засобами телефонного зв'язку або за місцем його проживання, не пізніше наступного дня після настання таких змін.

Ухвалою судді Шевченківського районного суду м. Чернівці від 25 листопада

3

2021 року відкрито провадження у справі за правилами загального позовного провадження, призначено підготовче провадження.

У своєму відзвіті відповідачка позовні вимоги не визнала, зазначає, що викладені обставини справи не відповідають дійсності. 23 серпня 2017 року між нею та позивачем було зареєстровано шлюб, після укладення якого 04 листопада 2017 року переїхала до Королівства Данії у м. Лунгбо для спільного проживання. Після переїзду подружнє життя не склалось, чоловік почав звертатись до неї нецензурною лайкою, принижувати. Шлюбні відносини припинились, як тільки вона завагітніла. Вимушена була вагітною втекти додому в Україну. 06 липня 2018 року народився син Крюков Е.М. Позивач відмовився забирати дитину з полового будинку та неодноразово заявляв, що він не є його біологічним батьком. 11 лютого 2020 року заочним рішенням Шевченківського районного суду м. Чернівці шлюб розірвано. Наразі, разом із сином проживає із своїми батьками, які допомагають у вихованні та утриманні сина. Вказує, що Кої Мартін навмисно ухиляється від обов'язку матеріального утримання дитини, не виконує батьківських обов'язків та не приймає жодної участі у вихованні та розвитку сина. Виконавче провадження по справі про стягнення аліментів відправлене через Міністерство юстиції України в Данію, однак завдяки зловживанню боржника нормами міжнародного права, результат відсутній. Зазначає, що відповідач жодного разу не бачив сина, будучи в Україні не проявив такого бажання та не повідомив про свій приїзд. Питання участі батька у вихованні сина врегульовано рішенням Чернівецької міської ради №95/4 від 26 лютого 2019 року, однак, з моменту прийняття даного рішення Кої Мартін навіть жодного разу не зателефонував, не привітав сина із Днем Народження, а навпаки вчиняв незаконні дії, щоб викрасти дитину та незаконно вивезти до Данії. Щодо доданих звернень про заборону зустрічі з дитиною зазначає, що вони всі розглянуті та не містять ознак правопорушень із боку матері, є нічим іншим, як провокацією, адже позивач не знайшов реальної можливості побачити дитину, перебуваючи в Україні з 2020 року, проте влаштовував маніпуляції з викликами поліції. Також, вказує, що через страх за життя та здоров'я або ж викрадення сина, та після всіх вчинків позивача не може дозволити бачити дитину без своєї присутності. Більше того, син ніколи батька не бачив та його не знає, тому вважає, що для їх побачень, дитину потрібно психологічно підготувати, окрім того існує мовний бар'єр. Жодними діями не перешкоджала батьку бачити сина та спілкуватись із ним та наміру такого не мала. Просить в задоволенні позову відмовити.

Також відповідачкою подано до суду зустрічну позовну заяву до Кої Мартіна про визначення місця проживання спільної дитини, позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину. Мотивуючи тим, що після приїзду із Данії та з моменту народження сина проживає разом із батьками та рідною бабусею, які допомагають їй у вихованні сина та його матеріальному утриманні. Зазначає, що позивач навмисне ухиляється від обов'язку матеріального утримання дитини, не виконує обов'язку по його забезпеченню і утриманню. Також відповідач не приймає жодної участі у вихованні і розвитку сина, не цікавиться життям і здоров'ям сина, не приймає участі у розвитку здібностей, здобуття освіти, відмовився забрати сина з полового будинку. Вважає, що відповідач не виконує свої батьківські обов'язки по вихованню сина та ухиляється від їх виконання свідомо та систематично, незважаючи на заходи попередження та впливу, продовжує не виконувати свої батьківські обов'язки. Разом із тим, погрожував їй, що забере дитину, неодноразово здійснював спостереження за будинком, жодного разу не повідомляв про приїзд. Через такі дії відповідача зверталась до органів поліції. Також, зверталась до Служби у справах дітей Чернівецької міської ради про надання дозволу для приватизації земельної ділянки під будинком, однак у зв'язку з відсутністю згоди батька дитини, у задоволенні даної заяви було відмовлено. Вважає, що позбавлення батьківських прав є єдиним та належним способом захисту якнайкращих інтересів дитини. Просить визначити місце проживання дитини Крюкова Едгара Мартіновича, 06 липня 2018 р.н., з матір'ю,

4

позвавити батьківських прав Кої Мартіна щодо його малолітнього сина Крюкова Едгара Мартіновича, стягнути з відповідача на її користь додаткові витрати на дитину в розмірі 3000 гривень.

Ухвалою судді Шевченківського районного суду м. Чернівці від 31 січня 2022 року зустрічну позовну заяву залишено без руху.

Ухвалою судді Шевченківського районного суду м. Чернівці від 10 лютого 2022 року прийнято до спільногорозгляду з первісним позовом Кої Мартіна до Крюкової I.O., третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Орган опіки і піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради, про визначення способу участі батька у вихованні дитини та спілкуванні, зустрічний позов Крюкової I.O. до Кої Мартіна про визначення місця проживання спільної дитини, позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину та вимоги за зустрічним позовом об'єднано в одне провадження з первісним позовом.

У відповіді на відзив Кої Мартін вказує, що обставини, зазначені Крюковою I.O. у відзвіві не відповідають дійсності. Неодноразово намагався навідатися до сина за місцем проживання. Також, перераховував кошти на потреби, утримання, лікування та виховання дитини, однак, у зв'язку із тим, що Крюкова I.O. змінила рахунки, допомагати фінансово наразі не може. Часто має тимчасові заробітки за місцем проживання в Данії, тому можливо не завжди мав змогу бачитись із сином у відведений час. Натомість, хотів побачити сина в інші дні, проте Крюкова I.O. забороняла і чинила перешкоди у їх побаченні із сином. В жодному разі не ухиляється від матеріального утримання своєї дитини та спілкуванні з нею, намагається підтримувати зв'язок. Єдиним його бажанням є безперешкодні побачення та повноцінне спілкування з дитиною.

У відзвіві на зустрічну позовну заяву Кої Мартін позов Крюкової I.O. не визнав, просив відмовити в частині позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину. Посилався на те, що виявляє велике бажання приймати участь у вихованні дитини, зокрема це виражено в неодноразовому намаганні зв'язатись та навідатись до сина за місцем їх проживання, однак жодного разу такої можливості йому, як батькові, не надано. Проживаючи в Данії, завжди намагався побачити сина в призначений час відповідно до висновку органу опіки. Вважає, що дивною вказівкою є притягнути його до відповідальності, адже бажання батька бачити та виховувати свого сина не є кримінально караним. Зазначає, що в жодному разі не ухиляється від матеріального утримання своєї дитини та спілкування з нею, натомість намагається підтримувати зв'язок, фінансово йому допомагати, перераховував кошти із-за кордону на його утримання, виховання та лікування, допоки був відомий рахунок матері дитини. Єдиним бажанням є безперешкодні побачення з дитиною та повноцінне спілкування із ним, тому твердження щодо того, що він намагається викрасти дитину та незаконно вивезти до Данії вважає такими, що не відповідають дійсності. Щодо місця проживання дитини вказує, що не заперечує проти того, щоб дитина проживала із матір'ю, як і проживає з народження. Не зрозумілами є вимоги про стягнення додаткових витрат на дитину, оскільки її необхідність нічим не підтверджена.

Ухвалою Шевченківського районного суду м. Чернівці від 27 квітня 2022 року закрито підготовче провадження та призначено справу до судового розгляду.

Представник позивача в судовому засіданні первісний позов підтримав та просив його задовольнити, в задоволенні зустрічного позову в частині позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину – відмовити, а щодо позовних вимог про визначення місця проживання дитини з матір'ю, пояснив, що ніхто не заперечує, щоб дитина проживала з матір'ю і ці вимоги залишив на розсуд суду.

Позивач Кої Мартін в судовому засіданні позов підтримав, в зустрічному позові просив відмовити. Суду пояснив, що хоче бачити свого сина, познайомитися та спілкуватися з дитиною, багато разів просив відповідачу і приїжджав у Чернівці, щоб

5

побачити сина. Під час його приїздів у Чернівці, зустрічі із сином не відбулися, дверей йому не відкривали. Надсилав відповідачці по 100 доларів щомісяця, але кошти поверталися. Надалі бажає надавати матеріальну допомогу сину. Не заперечує, щоб син проживав з матір'ю.

Представник відповідачки в судовому засіданні первісний позов визнала частково, а саме відповідно до рішення виконавчого комітету Чернівецької міської ради №95/4 від 26 лютого 2019 року, підтримала клопотання від 07 листопада 2022 року, згідно якого просила вимоги про позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину залишити без розгляду, просила визначити місце проживання дитини з матір'ю.

В судовому засіданні представник третьої особи просив задоволити позов позивача відповідно до висновку органу опіки та піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради № 01/02-24/2714 від 18 липня 2022 року «Про способи участі Кої Мартіна у вихованні сина Крюкова Е.М. Зустрічний позов залишив на погляд суду.

Заслухавши учасників, дослідивши у судовому засіданні матеріали справи та подані докази, з'ясувавши всі обставини справи в їх сукупності, суд вважає, що первісний позов підлягає до задоволення частково, а в задоволенні зустрічного позову слід відмовити з таких підстав.

За змістом пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом.

У п. 33 рішення ЄСПЛ від 19.02.2009 у справі «Христов проти України» суд зазначив, що право на справедливий судовий розгляд, гарантоване ч. 1 ст. 6 Конвенції, слід тлумачити в контексті преамбули Конвенції, яка, зокрема, проголошує верховенство права, як складову частину спільної спадщини Договірних держав.

Частиною першою статті 8 Конституції України передбачено, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права.

Суддя, здійснюючи правосуддя, керується верховенством права (частина перша статті 129 Конституції України).

За загальним правилом статей 15, 16 ЦК України кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорювання. Кожна особа за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу має право звернутися до суду, який може захистити цивільне право або інтерес у один із способів, визначених частиною першою статті 16 ЦК України, або й іншим способом, що встановлений договором або законом.

У справі *Bellet v. France* Суд зазначив, що стаття 6 § 1 Конвенції містить гарантії справедливого судочинства, одним з аспектів яких є доступ до суду. Рівень доступу, наданий національним законодавством, має бути достатнім для забезпечення права особи на суд з огляду на принцип верховенства права в демократичному суспільстві. Для того, щоб доступ був ефективним, особа повинна мати чітку практичну можливість оскаржити дії, які становлять втручання у її права. Цивільне судочинство здійснюється на засадах змагальності сторін. Сторони та інші особи, які беруть участь у справі, мають рівні права щодо подання доказів, їх дослідження та доведення перед судом їх переконливості. Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом. Суд сприяє всебічному і повному з'ясуванню обставин справи: роз'яснює особам, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки, попереджує про наслідки вчинення або невчинення процесуальних дій і сприяє здійсненню їхніх прав у випадках, встановлених цим Кодексом.

Щодо позову про визначення способу участі батька у вихованні дитини та

спілкуванні.

Судом встановлено, що Кої Мартін та Крюкова І.О. з 23 серпня 2017 року перебували у шлюбі (т.1, а.с.13), який було розірвано заочним рішенням Шевченківського районного суду м. Чернівці від 11 лютого 2020 року (т. 1, а.с.71).

За час шлюбу у сторін народився син – Крюков Едгар Мартінович, 06 липня 2018 року народження, що слідує із копії свідоцтва про народження (т. 1, а.с.12).

Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою (частина третя статті 51 Конституції України).

Статтею 18 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року, ратифікованої Україною 27 лютого 1991 року (далі – Конвенція), визначено принцип загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини, а також встановлено, що найкращі інтереси дитини є предметом її основного піклування.

Згідно статті 9 Конвенції держави-учасниці поважають право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками, за винятком випадків, коли це суперечить найкращим інтересам дитини.

У статті 7 Конвенції передбачено, що кожна дитина має право знати своїх батьків і право на їх піклування.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про охорону дитинства» дитина, яка проживає окремо від батьків або одного з них, має право на підтримання з ними регулярних особистих стосунків і прямих контактів.

Згідно із статтею 141 Сімейного кодексу України мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини.

Відповідно до статті 153 СК України мати, батько та дитина мають право на безперешкодне спілкування між собою, крім випадків, коли таке право обмежене законом.

Статтею 157 СК України встановлено, що питання виховання дитини вирішується батьками спільно. Той з батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування з нею. Той з батьків, з ким проживає дитина, не має права перешкоджати тому з батьків, хто проживає окремо, спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвиткові дитини.

Частиною другою статті 10 Конвенції про права дитини встановлено, що дитина, батьки якої проживають у різних державах, має право підтримувати на регулярній основі, за виключенням особливих обставин, особисті відносини і прямі контакти з обома батьками. З цією метою і відповідно до зобов'язання Держави-учасниці за пунктом 2 статті 9 Держави-учасниці поважають право дитини та її батьків залишати будь-яку країну, включаючи власну, і повернутися в свою країну. Щодо права залишати будь-яку країну діють лише такі обмеження, які встановлені законом і необхідні для охорони державної безпеки, громадського порядку (order public), здоров'я чи моралі населення або прав і свобод інших осіб і сумісні з визнаними в цій Конвенції іншими правами.

Відповідно до статті 159 СК України, якщо той з батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, у спілкуванні з дитиною та її вихованні, зокрема він ухиляється від виконання рішення органу опіки і піклування, другий з батьків має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод. Суд визначає способи участі одного з батьків у вихованні дитини (періодичні чи систематичні побачення, можливість спільногого відпочинку, відвідування випадках, якщо це викликано інтересами дитини, суд може обумовити побачення з

7

дитиною присутністю іншої особи. Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі стан психічного здоров'я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами.

Системний аналіз наведених норм матеріального права дає підстави вважати, що батько, який проживає окремо від дитини, також має право на особисте спілкування з нею, а мати не має права перешкоджати батьку спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не має негативного впливу на нормальній розвиток дитини.

Про право батьків на спілкування з дітьми та важливість ролі батька в своїх рішеннях неодноразово наголошував Європейський суд з прав людини. Так, в рішенні по справі «A.V. проти Словенії» (заява № 878/13) ЄСПЛ нагадав, що згідно зі статтею 8 Конвенції держава несе позитивні зобов'язання щодо «ефективної поваги» до сімейного життя. Зокрема, в справах, що стосуються права контакту одного з батьків, держава зобов'язана вживати заходів з метою возз'єднання батьків зі своїми дітьми і сприяти такому возз'єднанню.

Мати, яка проживає разом з дитиною, не має права перешкоджати батьку спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не має негативного впливу на нормальній розвиток дитини. У справах зі спорів щодо участі батьків у вихованні та спілкуванні з дитиною узагальнений та формальний підхід є неприпустимим, оскільки сама наявність спору з цього приводу є суттєвим інструментом впливу, особливо у відносинах між колишнім (фактичним) подружжям, який може використовуватися не в інтересах дитини. Кожна справа потребує детального вивчення ситуації, врахування різноманітних чинників, які можуть вплинути на інтереси дитини, у тому числі її думки, якщо вона відповідно до віку здатна сформулювати власні погляди. У більшості випадків потреба втручання держави шляхом вирішення судами спорів між батьками щодо їх участі у вихованні дітей обумовлена поведінкою самих батьків та їх небажанням винайти порозуміння між собою в позасудовому порядку в найкращих інтересах своїх дітей. Правосуддя у справах про піклування про дитину завжди супроводжується гостро-емоційними і мінливими стосунки між батьками, отже остаточність судового рішення у цій категорії справ є завжди тимчасовою і часто нетривалою. Правосуддя не в змозі регулювати та встановлювати сталі людські стосунки. Вирішуючи питання про встановлення способу участі у виховання для одного з батьків, який постійно не проживає з дітьми, суди повинні враховувати усю сукупність обставин конкретної справи. Саме така правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 19 січня 2022 року у справі № 189/68/20 (провадження № 61-16244св21).

Встановлено, що рішенням Виконавчого комітету Чернівецької міської ради №95/4 від 26 лютого 2019 року «Про участь громадян у вихованні дітей» визначено участь у вихованні малолітньої дитини і встановлено порядок побачення громадянину Кої Мартіну із сином Крюковим Е.М. 06 липня 2018 року народження, перший тиждень місяця у п'ятницю та суботу з 12 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв., третій тиждень місяця у суботу і неділю з 12 год. 00 хв. по 15 год. 00 хв. за місцем реєстрації та проживання дитини, в присутності матері, на час перебування батька в Україні (т.1, а.с.37).

Із актів від 14 грудня 2020 року слідує, що Мартін Кої, батько малолітнього Крюкова Едгара Мартіновича не з'явився в черговий раз на побачення із сином, згідно графіку побачень визначених Службою у справах дітей Чернівецької міської ради (т.1, а.с.74-75).

При цьому, як вбачається з матеріалів справи, позивач неодноразово звертався із заявами (т.1, а.с. 31-32, 34, 36) до служби у справах дітей з приводу протиправної діяльності Крюкової І.О. щодо перешкоджання його участі, як батька у вихованні та спілкуванні із дитиною, також просив повідомити відповідчуку про свій запланований

8

приїзд, що підтверджується також відповідю Служби у справах дітей Чернівецької міської ради від 01.04.2019р. року №1/532, від 14.08.2020 року №1/1162 (т. 1, а.с.33, 35).

Також, з відповіді ГУ НП України в Чернівецькій області від 14.09.2021 року вбачається, що у період з 01.03.2019 року по теперішній час від Кої Мартіна надходило чотири звернення, які стосувались заборони (перешкоджання) зустрічі із дитиною його колишньою дружиною Крюковою І.О., вказані звернення зареєстровані в ІТС ІПНП колишнього Шевченківського ВП ЧВП ГУ НП за №15165 від 18.07.2020, №21825 від 03.10.2020, а також в ЧРУП ГУ НП за №22129 від 03.07.2021, №28884 від 21.08.2021 (т. 1, а.с.29).

Відповідно до висновку органу опіки та піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради № 01/02-24/2714 від 18 липня 2022 року «Про способи участі Кої Мартіна у вихованні сина Крюкова Е.М.», визначено способи участі у вихованні і встановлено порядок побачення Кої Мартіну із малолітнім сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06.07.2018 року народження, відповідно до рішення виконавчого комітету Чернівецької міської ради №95/4 від 26 лютого 2019 року «Про участь громадян у вихованні дітей» (т.1, а.с. 228-229).

З урахуванням вищеперечисленого, суд приходить до висновку про те, що підстави для усунення батька від спілкування з дитиною відсутні, а тому, враховуючи відсутність згоди між сторонами щодо порядку участі батька у вихованні дитини та спілкуванні з нею, такий порядок підлягає встановленню в судовому порядку, а наявні перешкоди, що виникають внаслідок відсутності такої згоди підлягають усуненню.

Встановлюючи порядок побачень батька із сином, врахувавши принцип рівності батьків у реалізації права на вільне спілкування з дитиною та участь у його вихованні, активне та стабільне бажання батька на участь у вихованні та спілкуванні зі своїм малолітнім сином, наявність відносин, які склалися між батьками, відсутність обставин, які б могли бути підставою для обмеження права батька на спілкування з сином, необхідність спілкування як з батьком, так і з матір'ю, які не змогли самостійно визначити порядок участі у вихованні дитини, зміст заявлених позовних вимог, суд вважає за можливе визначити порядок побачень батька з сином відповідно до висновку органу опіки та піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 18 липня 2022 року №01/02-24/2714 та Рішення Виконавчого комітету Чернівецької міської ради №95/4 від 26 лютого 2019 року, оскільки право батька на спілкування з дитиною є його незаперечним правом, а спілкування малолітньої дитини з батьком відповідає її інтересам.

Саме такий спосіб участі батька у вихованні сина та спілкуванні з ним у повній мірі відповідатиме інтересам як дитини, так і батьків, забезпечує участь батька у процесі виховання.

При цьому, проведення зустрічей батька з дитиною без присутності матері може негативно вплинути на психоемоційний стан дитини, оскільки між позивачем та дитиною відсутній сталій психологічний зв'язок та дитина, враховуючи її вік та тривале проживання з матір'ю, повноцінно не сприймає позивача, як батька, жодного разу його не бачила. Для налагодження довірливих відносин між батьком і дитиною необхідний час, протягом якого поступово буде відбуватися налагодження спілкування та формування емоційної прив'язаності сина до батька.

За наведених обставин суд вважає, що позовні вимоги первісного позову підлягають частковому задоволенню і слід зобов'язати Крюкову Ірину Олександрівну, 05 липня 1985 року народження, не чинити Кої Мартіну, 24 листопада 1973 року народження, перешкод у спілкуванні із сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06 липня 2018 року народження, а також визначити спосіб участі Кої Мартіна у спілкуванні та вихованні сина Крюкова Едгара Мартіновича, 06 липня 2018 року народження, та встановити порядок для побачення Кої Мартіну з сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06 липня 2018 року народження: перший тиждень місяця у

п'ятницю та суботу з 12 год. 00 хв. до 15⁹ год. 00 хв., третій тиждень місяця у суботу і неділю з 12 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв. за місцем реєстрації та проживання дитини, в присутності матері, на час перебування батька в Україні.

З урахуванням вікових змін дитини, її розвитку та потреб, батьки не позбавлені в майбутньому права змінити встановлений судом спосіб участі у вихованні дитини, що буде відповідати інтересам дитини.

Щодо позовної вимоги про визначення місця проживання дитини.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про охорону дитинства» кожна дитина має право на проживання в сім'ї разом з батьками або в сім'ї одного з них та на піклування батьків. Батько і мати мають рівні права та обов'язки щодо своїх дітей. Предметом основної турботи та основним обов'язком батьків є забезпечення інтересів своєї дитини.

Нормою ст. 141 СК України встановлено, що мати та батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, і розірвання шлюбу між ними не впливає на обсяг їх прав та не звільняє від обов'язків щодо дитини.

Статтею 160 СК України встановлено, що місце проживання дитини, яка не досягла десяти років, визначається за згодою батьків.

Статтею 161 Сімейного кодексу України встановлено, що якщо мати та батько, які проживають окремо, не дійшли згоди щодо того, з ким із них буде проживати малолітня дитина, спір між ними може вирішуватися органом опіки та піклування або судом. Під час вирішення спору щодо місця проживання малолітньої дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання своїх батьківських обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення.

Відповідно до пункту 6 Декларації прав дитини, затвердженої Генеральною асамблеєю ООН 20 листопада 1959 року, визначено, що дитина для повного і гармонійного розвитку його особи потребує любові і розуміння. Вона повинна, коли це можливо, зростати під опікою і під відповідальністю своїх батьків і в усякому разі в атмосфері любові і моральної і матеріальної забезпеченості; малолітня дитина не повинна, окрім тих випадків, коли є виняткові обставини, бути розлученою зі своєю матір'ю.

З аналізу норм сімейного законодавства вбачається, що питання про визначення місця проживання дитини має вирішуватися не тільки з урахуванням інтересів кожного з батьків, а перш за все з урахуванням прав та законних інтересів дитини - її права на належне батьківське виховання, яке повною мірою може бути забезпечено тільки обома батьками; права на безперешкодне спілкування з кожним з батьків, здійснення обома батьками якого є запорукою нормального психічного розвитку дитини.

Як роз'яснив Пленум Верховного Суду України в п. 24 постанові від 12 червня 1998 року № 6 "Про застосування судами деяких норм Кодексу про шлюб та сім'ю", вирішуючи спори між батьками, які проживають окремо, про те, з ким із них і хто саме з дітей залишається, суд, ґрунтуючись на рівності прав та обов'язків батька й матері щодо своїх дітей, повинен постановити рішення, яке відповідало б інтересам неповнолітніх. При цьому суд враховує, хто з батьків виявляє більшу увагу до дітей і турботу про них, їхній вік і прихильність до кожного з батьків, особисті якості батьків, можливість створення належних умов для виховання, маючи на увазі, що перевага в матеріально-побутовому стані одного з батьків сама по собі не є вирішальною умовою для передачі йому дітей.

Звертаючись до суду з позовом, позивачка вказала, що після приїзду із Данії та з моменту народження сина Едгара, постійно проживає із ним та з своїми батьками і бабусею, син перебуває на її утриманні.

Крюкова І.О. разом із сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06 липня 2018 року народження, зареєстрована за адресою: м. Чернівці, вул. Н.Кобринської 4/4, що

підтверджується довідкою № 313010 від 10 червня 2021 року (т. 1, а.с.89) та довідкою ¹⁰ про реєстрацію місця проживання особи від 28 серпня 2018 року (т.1, а.с.92).

Обставини щодо проживання малолітнього сина з позивачкою не заперечувались відповідачем та представниками сторін в судовому засіданні.

Кої Мартін є громадянином Королівства Данії, де має постійне місце проживання та від професійної діяльності отримує дохід (т.1, а.с.26, 226-227).

З пояснень представників сторін та позивача Кої Мартіна встановлено, що сторони не мають спору щодо проживання дитини разом з матір'ю. На жодному судовому засіданні ні відповідач, ні його представник, ні в усній формі, ні в письмовій не заперечували щодо проживання сина разом з матір'ю. Більше того, в самому позові Крюкової І.О. не обґрутувала свої позовні вимоги щодо необхідності визначення місця проживання дитини з матір'ю.

При розгляді судом спорів щодо участі одного з батьків у вихованні дитини, місця проживання дитини, виселення дитини, зняття дитини з реєстрації місця проживання, визнання дитини такою, що втратила право користування житловим приміщенням, позбавлення та поновлення батьківських прав, побачення з дитиною матері, батька, які позбавлені батьківських прав, віді branня дитини від особи, яка тримає її у себе не на підставі закону або рішення суду, управління батьками майном дитини, скасування усиновлення та визнання його недійсним обов'язковою є участь органу опіки та піклування, представленого належною юридичною особою. Орган опіки та піклування подає суду письмовий висновок щодо розв'язання спору на підставі відомостей, одержаних у результаті обстеження умов проживання дитини, батьків, інших осіб, які бажають проживати з дитиною, брати участь у її вихованні, а також на підставі інших документів, які стосуються справи (частина четверта, п'ята статті 19 СК України).

Звертаючись до суду з позовом про визначення місця проживання дитини з нею, позивачка не надала суду висновок органу опіки і піклування щодо розв'язання спору щодо визначення місця проживання дитини.

На вимогу суду надати такий висновок, служба у справах дітей Чернівецької міської ради №1/1325 від 19 жовтня 2022 року повідомила, що рішення органу опіки та піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради щодо надання суду висновку про визначення місця проживання Крюкова Е.М. не приймалось, оскільки законні представники дитини з даного питання заяви та документи не подавали, з усних пояснень батьків встановлено, що спір по даному питанню між батьками відсутній (т. 2 а.с.6).

На необхідність доведення обставин наявності спору між сторонами щодо місця проживання дитини вказано і в правовій позиції Верховного Суду висловленій в постанові від 10 червня 2021 року у справі № 369/1587/19.

Отже, встановивши, що між сторонами відсутній спір про визначення місця проживання малолітньої дитини, яка на час вирішення справи зареєстрована та проживає за місцем проживання позивачки, тому суд прийшов до висновку про відсутність підстав для задоволення позову Крюкової І.О. щодо визначення місця проживання дитини.

Щодо зустрічної позовної вимоги про позбавлення батьківських прав

Відповідно до пункту 1 статті 3 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року в редакції зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблей Організації Об'єднаних Націй від 21 грудня 1995 року, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється як найкращому забезпеченню інтересів дитини.

¹¹
Згідно з частинами 2, 8, 9, 10 ст. 7 СК України сімейні відносини можуть бути врегульовані за домовленістю (договором) між їх учасниками. Регулювання сімейних відносин має здійснюватися з максимально можливим урахуванням інтересів дитини, непрацездатних членів сім'ї. Сімейні відносини регулюються на засадах справедливості, добросовісності та розумності, відповідно до моральних зasad суспільства. Кожен учасник сімейних відносин має право на судовий захист.

Відповідно до пункту 1 статті 18 Конвенції про права дитини держави-учасниці докладають всіх можливих зусиль до того, щоб забезпечити визнання принципу загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини. Батьки або у відповідних випадках законні опікуни несуть основну відповідальність за виховання і розвиток дитини. Найкращі інтереси дитини є предметом їх основного піклування.

Пунктами 1, 3 статті 9 Конвенції про права дитини передбачено, що держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно з судовим рішенням, визначають відповідно до застосованого закону і процедур, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини. Таке визначення може бути необхідним у тому чи іншому випадку, наприклад, коли батьки жорстоко поводяться з дитиною або не піклуються про неї, або коли батьки проживають роздільно і необхідно прийняти рішення щодо місця проживання дитини.

Так, статтею 150 СК України закріплені обов'язки батьків щодо виховання та розвитку дитини.

Статтями 12 Закону України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року, N 2402-III та 59 Закону України «Про освіту» від 23 травня 1991 року, N 1060-XII визначено права, обов'язки та відповідальність батьків за виховання та розвиток дитини.

Згідно зі ст. 12 Закону України «Про охорону дитинства», ст. 150, 157 СК України батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини, піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток, забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готовати її до самостійного життя.

Згідно з частинами першою, другою статті 155 СК України здійснення батьками своїх прав та виконання обов'язків мають ґрунтуватися на повазі до прав дитини та її людської гідності. Батьківські права не можуть здійснюватися всупереч інтересам дитини.

Відповідно до пункту 16 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав» від 30 березня 2007 року №3 особи можуть бути позбавлені батьківських прав лише щодо дитини, яка не досягла вісімнадцяти років, і тільки з підстав, передбачених ст. 164 СК.

Статтею 165 СК України встановлено, що право на звернення до суду з позовом про позбавлення батьківських прав має один з батьків.

Відповідно до частини першої статті 164 СК України мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав, якщо вона, він: 1) не забрали дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я без поважної причини і протягом шести місяців не виявляли щодо неї батьківського піклування; 2) ухиляються від виконання своїх обов'язків щодо виховання дитини та/або забезпечення здобуття нею повної загальної середньої освіти; 3) жорстоко поводяться з дитиною; 4) є хронічними алкоголіками або наркоманами; 5) вдаються до будь-яких видів експлуатації дитини, примушують її до жебракування та бродяжництва; 6) засуджені за вчинення умисного кримінального правопорушення щодо дитини.

Тлумачення пункту 2 частини першої статті 164 СК України дозволяє зробити висновок, що ухилення від виконання своїх обов'язків з виховання дитини може бути підставою для позбавлення батьківських прав лише за умови винної поведінки батьків, свідомого нехтування ними своїми обов'язками. Ухилення батьків від виконання своїх обов'язків має місце, коли вони не піклуються про фізичний і духовний розвиток дитини, її навчання, підготовку до самостійного життя, зокрема: не забезпечують необхідного харчування, медичного догляду, лікування дитини, що негативно впливає на її фізичний розвиток як складову виховання; не спілкуються з дитиною в обсязі, необхідному для її нормального самоусвідомлення; не надають дитині доступу до культурних та інших духовних цінностей; не сприяють засвоєнню нею загальновизнаних норм моралі; не виявляють інтересу до її внутрішнього світу; не створюють умов для отримання нею освіти. Зазначені фактори як кожен окремо, так і в сукупності можна розцінювати як ухилення від виховання дитини лише за умови винної поведінки батьків, свідомого нехтування ними своїми обов'язками.

Такі правові висновки викладено в постановах Верховного Суду від 13 листопада 2020 року у справі № 760/6835/18 (проводження № 61-19550св19), від 24 грудня 2020 року у справі № 676/3740/19 (проводження № 61-8098св20), від 28 липня 2021 року у справі № 225/134/20 (проводження № 61-18248св20).

Пленум Верховного Суду України в пунктах 15 та 18 Постанови № 3 від 30 березня 2007 року «Про практику застосування судами законодавства про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав» роз'яснив, що позбавлення батьківських прав (тобто прав на виховання дитини, захист її інтересів, на відібання дитини в інших осіб, які незаконно її утримують та інше), що надані батькам до досягнення дитиною повноліття і ґрунтуються на факті спорідненості з нею є крайнім заходом впливу на осіб, які не виконують батьківських обов'язків, а тому питання про його застосування слід вирішувати лише після повного, всебічного, об'єктивного з'ясування обставин справи, зокрема ставлення батьків до дітей.

Зважаючи на те, що позбавлення батьківських прав є крайнім заходом, суд може у виняткових випадках при доведеності винної поведінки когось із батьків або їх обох з урахуванням її характеру, особи батька і матері, а також інших конкретних обставин справи відмовити в задоволенні позову про позбавлення цих прав, попередивши відповідача про необхідність змінити ставлення до виховання дитини (дітей) і поклавши на органи опіки та піклування контроль за виконанням ним батьківських обов'язків.

Позбавлення батьківських прав є виключною мірою, яка тягне за собою серйозні правові наслідки як для батька (матері), так і для дитини (стаття 166 СК України).

ЕСПЛ в рішенні у справі «Хант проти України» вказав, що питання позбавлення батьківських прав мають ґрунтуватися на оцінці особистості відповідача та його поведінці. Факт заперечення відповідачем проти позбавлення його батьківських прав може свідчити про його інтерес до дитини.

Встановлено, що Кої Мартін не втратив інтересу до участі у вихованні сина Крюкова Едгара, він намагається вживати усіх можливих заходів для забезпечення спілкування з дитиною, цікавиться його розвитком, надає матеріальну допомогу, при цьому, категорично заперечує проти позбавлення його батьківських прав.

В судовому засіданні встановлено, що Мартін Кої 22.11.2018 р. перераховував Крюковій І.О. кошти в сумі 100 доларів США, що підтверджується квитанцією переказів коштів (т.1, а.с.21).

Під час розгляду справи представник Кої Мартіна надав суду квитанцію від 01.09.2022 р. про перерахування Крюковій І.О. коштів в сумі 2000 грн. на потреби дитини (т.1, а.с. 244).

З матеріалів справи вбачається, що Мартін Кої є психічно здоровим, не судимим та працює в компанії ТОВ «ЕМК Інжинірінг» з 27 листопада 2020 року на посаді інженера – конструктора, характеризується позитивно (т.1, а.с.16 -20, 22-28).

Із відповіді служби у справах дітей Чернівецької міської ради №1/1325 від 19 жовтня 2022 року вбачається, що рішення органу опіки та піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради про доцільність позбавлення батьківських прав Кої Мартіна по відношенню до малолітнього сина Крюкова Е.М. не приймалось, оскільки від Крюкової І.О. не надходило доказів, які свідчать про факти свідомого ухилення від виконання батьківських обов'язків та інших документів з метою встановлення факту свідомого ухилення останнього від виконання батьківських обов'язків по вихованню дитини (т.2, а.с.6).

Отже, у даному випадку відсутні обставини, за яких відповідач може бути позбавлений батьківських прав, що не суперечить Конвенції про права дитини, і в такому випадку судом на перше місце ставляться «якнайкращі інтереси дитини», оцінка яких включає в себе знаходження балансу між усіма елементами, необхідними для прийняття рішення.

Також, суд враховує той факт, що позбавлення батьківських прав є крайнім заходом, необхідність застосування якого за обставин цієї справи позивачкою не доведено, і матеріали справи не містять доказів, які б свідчили про винну та свідому поведінку Кої Мартіна щодо ухилення від виконання своїх батьківських обов'язків, тому в задоволенні зустрічного позову в частині позбавлення Кої Мартіна батьківських прав щодо Крюкова Едгара Мартіновича слід відмовити.

Щодо позової вимоги про стягнення додаткових витрат на дитину.

Відповідно до ст. 180 Сімейного кодексу України, батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.

Заочним рішенням Шевченківського районного суду м. Чернівці від 21 грудня 2020 року стягнуто з Кої Мартіна на користь Крюкової І.О. аліменти на утримання сина Крюкова Е.М., в розмірі $\frac{1}{4}$ частки всіх видів його заробітку (доходу), але не менше ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму, для дитини відповідного віку, починаючи з 26 вересня 2018 року і до повноліття дитини (т. 1, а.с. 72-73).

Відповідно до статті 185 СК України той з батьків, з кого присуджено стягнення аліментів на дитину, а також той з батьків, до кого вимога про стягнення аліментів не була подана, зобов'язані брати участь у додаткових витратах на дитину, що викликані особливими обставинами (розвитком здібностей дитини, її хворобою, каліцитом тощо). Розмір участі одного з батьків у додаткових витратах на дитину в разі спору визначається за рішенням суду, з урахуванням обставин, що мають істотне значення. Додаткові витрати на дитину можуть фінансуватися наперед або покриватися після їх фактичного понесення разово, періодично або постійно.

Аналіз відповідних норм закону вказує на те, що в окремих випадках за наявності особливих обставин, крім звичайних витрат на дитину вимагаються додаткові. Розмір додаткових витрат повинен визначатися залежно від передбачуваних або фактично понесених витрат на дитину.

Дане положення стосується особливих обставин, приближний перелік яких надається зазначеною статтею. До таких особливих обставин закон відносить насамперед випадки, коли дитина, яка знаходиться на утриманні батьків, потребує додаткових витрат на неї у зв'язку із розвитком певних її здібностей чи то страждає на хворобу. Особливі обставини можуть бути зумовлені, як негативними (хвороба), так і позитивними фактами (схильність дитини до музики, що потребує купівлі музичного інструменту, або до певного виду спорту, що вимагає додаткових матеріальних витрат, або дитина потребує оздоровлення та відпочинку біля моря чи на гірському курорті).

Наявність таких особливих обставин підлягає доведенню особою, яка пред'явила такий позов.

Суд враховує те, що розмір додаткових витрат на дитину повинен обґрунтовуватись відповідними документами (наприклад, витрати на спеціальний

медичний догляд - довідкою медичного закладу про вартість медичних послуг; витрати на лікування, на санаторно-курортне лікування - виписками з історії хвороби дитини, рецептами лікарів, довідками, чеками, рахунками, проїзними документами тощо і свідчать про необхідність додаткових витрат.

Відповідно до статті 81 ЦПК України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом. Доказування не може ґрунтуватися на припущеннях.

Разом із тим, позивачкою не зазначено особливих обставин, також будь-яких доказів на підтвердження обставин, пов'язаних із наявністю необхідності нести додаткові витрати, чи вже понесених додаткових витрат на сина, суду не надано.

У зв'язку із викладеним, вимоги Крюкової І.О. про стягнення із Кої Мартіна додаткових витрат на малолітнього сина Крюкова Е.М. є необґрунтованими, а тому задоволенню не підлягають, в позові про стягнення додаткових витрат на дитину слід відмовити.

З приводу клопотання адвоката Ниміджан Ю.В. про залишення без розгляду позовних вимог зустрічного позову про позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину слід зазначити наступне.

Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 257 ЦПК України, суд постановляє ухвалу про залишення позову без розгляду, якщо позивач до початку розгляду справи по суті подав заяву про залишення позову без розгляду.

Враховуючи те, що представник позивачки надала клопотання про залишення без розгляду позовних вимог зустрічного позову про позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину після початку розгляду справи по суті, тобто поза межами строку її подачі, таке клопотання суперечить вимогам закону, у зв'язку із чим, останнє не підлягає задоволенню.

На підставі викладеного, ст.ст. 8; 51, 129 Конституції України, ст.ст.3, 9, 10, 18 Конвенції про права дитини від 20.11.1989 року, ратифікованої Україною 27.02.1991 року, ст.ст. 11, 12, 15 Закону України «Про охорону дитинства», а також ст.ст. 7, 19, 141, 150, 153, 155, 157, 159, 160, 161, 164, 165, 171, 185 СК України, та керуючись ст.ст. 4, 10, 11, 12, 13, 76, 81, 258-259, 263, 264, 265, 268 ЦПК України, суд, -

УХВАЛИВ:

Позов Кої Мартіна до Крюкової Ірини Олександровни про визначення способу участі батька у вихованні дитини та спілкуванні задовольнити частково.

Зобов'язати Крюкову Ірину Олександровну, 05 липня 1985 року народження, не чинити Кої Мартіну, 24 листопада 1973 року народження, перешкод у спілкуванні із сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06 липня 2018 року народження.

Визначити спосіб участі Кої Мартіна у спілкуванні та вихованні сина Крюкова Едгара Мартіновича, 06 липня 2018 року народження та встановити порядок для побачення Кої Мартіну з сином Крюковим Едгаром Мартіновичем, 06 липня 2018 року народження: перший тиждень місяця у п'ятницю та суботу з 12 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв., третій тиждень місяця у суботу і неділю з 12 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв. за місцем реєстрації та проживання дитини, в присутності матері, на час перебування батька в Україні.

В задоволенні зустрічного позову Крюкової Ірини Олександровні до Кої Мартіна про визначення місця проживання спільної дитини, позбавлення батьківських прав та стягнення додаткових витрат на дитину - відмовити.

Рішення може бути оскаржене в апеляційному порядку до Чернівецького апеляційного суду шляхом подачі апеляційної скарги протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну

частини судового рішення або у разі ¹⁵ розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складання повного судового рішення.

Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручене у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження.

Позивач: Кої Мартін, 24 листопада 1973 року народження, місце проживання за адресою: Гаммелмосевей, 205, 2800 Конгенс Лунгбю, Данія, ID 208666027.

Відповідачка: Крюкова Ірина Олександрівна, 05 липня 1985 року народження, місце проживання за адресою: м. Чернівці, вул. Наталії Кобрінської 4/4, РНОКПП 3123209641.

Третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Орган опіки і піклування виконавчого комітету Чернівецької міської ради: місцезнаходження за адресою: м. Чернівці, площа Центральна, 9.

Повний текст рішення виготовлено 16 листопада 2022 року.

СУДДЯ

Лариса

Л.В. ЯРЕМА

